

“Lasīšana vieno, iedvesmo un aizrauj”: Skaļās lasīšanas čempioni septembrī turpina sacensības novadu finālos

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) sadarbībā ar Latvijas bērnu un jaunatnes literatūras padomi jau astoto gadu īsteno Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības. Šī lasīšanas veicināšanas programma ir iekļauta Valsts kultūrkapitāla fonda Valstiski nozīmīgu kultūras pasākumu sarakstā un īpašu nozīmi iegūst šogad, kad svinam 500 gadus latviešu grāmatai. Sacensībām ir vērienīgi rezultāti, tās ir aptvērušas visu valsti, iesaistot 7500 piekto un sesto klašu skolēnus pašu izvēlētas, aizraujošas grāmatas lasīšanā un popularizēšanā. Sacensības ir norisinājušās 251 skolā, tās notiek sabiedrības iesaistes kustībā “Restarts lasīšanai”. Starpfināli, kuru rīkošanā aktīvi iesaistās reģionālās bibliotēkas, notiks:

- 16. septembrī Latgales fināls Preiļos
- 17. septembrī Vidzemes fināls Cēsīs
- 20. septembrī Zemgales fināls Jelgavā
- 25. septembrī Kurzemes fināls Saldū
- 27. septembrī Pierīgas fināls Siguldā

Nacionālais skaļās lasīšanas sacensību fināls notiks 2025. gada 11. oktobrī Gaismas pilī.

Latvijas 5.–6. klašu skolēniem ir iespēja iesaistīties skaļās lasīšanas sacensībās, to mērķis ir veicināt lasītpraksi, pilnveidot prasmes izvēlēties piemērotu grāmatu un iemācīties to atraktīvi pasniegt, ieinteresējot vienaudžus, netieši tiek veicinātas arī lasīšanas prasmes. Bibliotēku darbinieki, kuri ir kampaņas galvenie rīkotāji, nevarētu iztikt bez aktīvu skolotāju līdzdalības, tādēļ LNB pateicas to 251 iesaistīto skolu skolotājiem, kuri novērtē un prot izmantot jebkuru inovatīvu metodi, kas noder lasītveicināšanai.

Konkursa noteikumi ir vienkārši – atrast lieliskas grāmatas, izvēlēties interesantu teksta fragmentu un to nolasīt tā, lai aizrautu klausītājus. Sacensību gars saliedē bērnus, jo arī līdzjutējiem ir savi uzdevumi, tas rada prieku un interesi līdzdarboties. Sacensības norit vairākās kārtās. Vispirms tās notiek klasē un skolā (februāris – aprīlis), tālāk skolu čempioni piedalās reģionālajos finālos (aprīļa beigas – maijs) un lielo novadu – Latgales, Vidzemes, Zemgales, Kurzemes un Pierīgas finālos (septembris), bet noslēdzošais ir Nacionālais fināls, kas notiks Gaismas pilī 11. oktobrī, kad uzzināsim visas Latvijas lasīšanas čempionu.

Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību uzvarētājs uz gadu kļūst par LNB Bērnu direktoru un iegūst ceļojošo balvu savai skolai, ko veidojis stikla mākslinieks Ernests Vītiņš, kā arī dāvanu kartes grāmatu iegādei un citas atzinības. 2024. gada sacensību valsts čempione ir Dundagas vidusskolas skolniece Grēta Gerda Lepere, viņa godam pildījusi savus pienākumus, sagatavojusi motivācijas video, atklājusi Lielos lasīšanas svētkus 29. martā LNB, kļuvusi vēstnese “Latviešu grāmatai 500” notikumiem savā skolā un gatavojas Nacionālā fināla atklāšanai.

Savu motivāciju piedalīties reģionālie koordinatori ietver vārdos: “Skaļās lasīšanas sacensību aizrautīgie lasījumi ir patiešs RESTARTS LASĪŠANAI, kad lasīšana pārtop

par svētkiem – par brīdi, kad vārdi atdzīvojas, raisa prieku, iztēli, līdzpārdzīvojumu, vienotību un aizrauj ne tikai pašu lasītāju, bet arī klausītāju. Skaļās lasīšanas sacensības ir brīdis, kad bērni kļūst par sava stāsta supervaroņiem un iedvesmo arī citus lasīt.”

Organizējot novadu finālus, īpaša vērība ir pievērsta jauniešu iesaistei pasākuma norisē. Gan pasākuma vadītāji, gan vērtētāju komandā ir vidusskolēni, vērtēšanā piedalīsies arī iepriekšējo gadu Skaļās lasīšanas sacensību finālisti.

“Tas ir lielisks veids, kā radīt pozitīvu un motivējošu vidi, kurā vienaudži var iedvesmot citus un veidot kopīgu interesi par literatūru, kas mudinātu bērnus vairāk pievērsties lasīšanai. Mums visiem kopā ir svarīgi apzināties lasītprasmes nozīmi un veicināt to, izmantot dažādas pieejas un metodes, lai rosinātu interesi par lasīšanu. Nozīmīga ir ikviena iniciatīva, kas rosina bērna interesi par grāmatām”, atzīst pasākuma rīkotāji.

“Lasīšana vieno, iedvesmo un aizrauj. Par to pārliecināties ikreiz, vērojot aizrautīgos piekto klašu skolēnus, kas ar saviem lasījumiem Nacionālās skaļās lasīšanas sacensībās aizšķīl lasītpriekā dzirksti. Droši var teikt, ka vienmēr būs kāds klausītājs, kuru ieinteresēs kāda no prezentētajām grāmatām. Un atkal mums būs iespēja priecāties par to, ko sniedz grāmata, un būt kopā un ar lasošiem, zinātkāriem bērniem”.

Skaļās lasīšanas sacensību iniciatoru vārdā LNB Bērnu literatūras centra vadītāja Silvija Tretjakova stāsta par idejas īstenošanu Latvijā: “Skaļās lasīšanas sacensību metodiku 2017. gadā saņēmām no Nīderlandes, kur sacensības notiek jau 30 gadus, katru gadu iesaistot ap miljonus skolēnu. Latvijā šogad tie ir 7500 dalībnieki. Pagājušā gada eksperiments pārcelt no Rīgas uz novadiem “lielo” svētku rīkošanu, kas kļuva iespējams, pateicoties Kultūras ministrijas finansējumam “Lasīšanas veicināšanas programmām”, ir izdevies. Bibliotēkas veido atbalsta tīklu izglītībai, pasaules pieredze lasītveicināšanā liek koncentrēt sabiedrības spēkus lasīšanas tradīciju stiprināšanā, mēs ceram, ka bērni, kuri apguvuši prasmi lasīt skaļi un aizraut savus klausītājus, nākotnē kļūs par vecākiem, kuri gribēs kopā ar saviem bērniem iepazīt grāmatu pasaules bagātības. Mūs motivē apziņa, ka labs lasītājs ir ar augstāku pašapziņu, laimīgāks, prasmīgāks komunikācijā ar līdzcilvēkiem. Tikpat svarīga ir grāmatu pieejamība, lasītpriekas, jaunas autoritātes un tiešs kontakts. Tikai tā veidojas tradīcijas.”

Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību norisi atbalsta Latvijas Republikas Kultūras ministrija, Valsts Kultūrkapitāla fonds, organizē Latvijas Nacionālā bibliotēka kopā ar 30 reģionālajiem koordinatoriem, Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome, vietējās bibliotēkas, skolas, grāmatnīcas un citi atbalstītāji.

Vairāk par sacensībām [šeit](#).

Papildu informācija:

Bērnu literatūras centrs

Latvijas Nacionālā bibliotēka

E-pasts: berni@lnb.lv

www.lnb.lv